

خوم دهکوژم

شيعري: شاعيري نئفغانی
ئهبوتاليب موز هفري

وهرگيراني: دلاوهر قهر هداغی

نازیزه کم،
له دوايين ئيمه يلتدا نووسيوو ته
ئهم روژانه له سنووری يونانیت
گوتووته له گهل کشتییهوانانی سهرخوشدا
چه نه ئهدهیت
له قاچاخچییانی مروڤ دهپارئیتهوه
ههر ههموو ناز و عیشوه ژنانه کانت ههر اراج دهکھیت
تا ههرچی زووتر
له رهشاییهک که ناوی نیشتمانه
دوور و دوور تر ترت بخه نهوه...
نووسيوو ته له باره ی جزووی ژه هراوی هاوسه هفره کانهوه
شيعریک بلئی
ئیسنا نازانم بیر له تو بکه مهوه
پان له برینه ههوکردوو هکانی کابول
ئهو کرمانه ی که به نهژتومدا ههله گهرین
نیازی داگیرکردنی جهسته میان ههیه
له لاشهیهک دهچم که له وه دایه برزی
جهستهیهک که قهره هله کهنان میژووی ناشتنه که یان به ههله نووسییی
تو موسافیری ناچاری با غه ریبه کان
منیش مه خلوقی ناچاری سهرزه مینیکی سهیر
لیره غه ریب، لهوی غه ریب
وهک بلئی دونیا
چیدی نهیمایی برستی ئاپوره ی خه لکانیکی
وهک ئیمه غه ریب،

که با هر گه لایه کمان به لایه کدا دهب

*

نازیزه کم
سی مانگه له کابووسه کاندای پی به سهر مشکدا دنیم
له خهوما شاره کم له سهر شارهمیرووله رو نراوه
به دهوام تهفتهقی پاچ و چهکوش دینه گویم
به دواى جیگهیهک له میشکدا دهگپرین
چالهلهکنیکی گوماناییان
له قوولایی بوونمدا داناه
روژانه
غریب... غریب
به جاددهکانی دارولئهمان و
کوچه و کولانهکانی 'دهشتی بهرچی'،
به دواى لانهی مشکه کروژهرهکاندا دهگپریم
بهو نزیکانهیش، هر لهم روژانهدا
به تومهتی خوکوژیی دهستگیر دهکریم،
دهلین
شاعیریت،
له نیرانهوه هاتوویت،
وشهه بیگانته به سهر زوبانهوهن
پیم دهلین
پسپورانى زوبان
له سهد بهرهوژوور خهوشیان له زوبانهکهدا
دیاری کردوه
گوئیان لیت بووه
به 'ایسه*' ت گوتووه 'دهبیرستان*' و
به کولتوورت گوتووه فهرهنگ و
به بهرچاوی خهلهکوه
چلهنیرگز، بونی گولهباخى کیوی و نوازی کهناریت
له دوکانداریک کرپوه

*

نازیزم
راست گوتن، خوشه
جا چ له زوبانی 'گونتهرگراس' ی شاعیرهوه بیت

که له ههژموونی دونیای یهکگرتوودا، بهرگری له ئیران دهکا و
ئیسرائیل وهک یهکهم مهترسی له سهر جیهان دهناسی
یان چ له وشکهفرۆشیک که له 'کوی توللاب*' ی مهشهد
ههموو پروژیک مارکهی شمهکهکانی ئالوگور دهکا
نازایهتی باشه

چ له پیگهی سهروک کومار نهحمهدی نهژاد دا بیت
یان له پیگهی کارمهنديکی پله نزم له بهریوهبهرایهتی کاروباری بیگانان
که رووبهروو پیت دهلی:
ئهی نهفغانی بو ولاتهکمت بگهريوه!
قسهی راست،
ههمووان شایستهی گوتنین
له ههر ههموو کهس شایستهتر.. شاعیران
بمبوره

که عشقی خوم وهک سکیکی ناشهرعی هشار دا
دهبوو نهترسم و
بهر له سهفهری ناچاربیت رازی چاوانتم بهر ههلاک کردبا
دهبوو پیم گوتبایت
که سوپاکانی دونیای مودیرن نههاتوون
تا کیلگهکانی تلیاک له نیشتمانکهی ئیمهدا ویران بکهن و
له جیگهیاندا گولی زافهران بروین
لینگهري بی پهرده بلیم،
ژنانی کولان و
مندالانی دیورهی کابولیش دهران،
که ئهمریکا ههموو نهو سالانه
به دواي هشارگهکهی 'بن لادن' دا نهگهراوه
که 'مهلا عومهر' شهوانی ههینی
له مینبهری تهلهفزیونهکانی نیشتمانیهوه
وتار دهدا

*

نازیزهکهم
چیدی نه له گهروودا گورانیی و
نه له چاوانیشمدا رهنگ ماوه
ئهووان بوونم دهتهقیننهوه
وهک بتهکانی بامیان
پهپهکهکانم به تالان دهبهن
وهک تابلوبهردینهکانی گورستانی جلکشورخانهی ههرات
یهک به یهک وشهکانم دهدزن

وهك تاكي دهر واز مهكي مهزار گهي ناسر خوسر مو له بهدهخشان
دهيدزن،

وهك لايلايهكهي دايكم

وهك نهواي شانامهخوينييهكهي باوكم

وهك نهفسانهكاني ولاتم

نهي گوايه

زوبان مالي بوون نييه

نيمه دهمانگوت: جيهاد، نهوان زهبروزهنگيان له بري دادهنا

نيمه دهمانگوت: مواهيد، نهوان جهنگسالاريان له بري دادهنا

نيمه دهلئين: وزهه نهتومي، نهوان به بومي نهتومي ليكي دهدهنهوه

نيمه دهلئين: كهنداوي فارس، نهوان دهلئين شهتولعصرهه

نيمه دهلئين: نهوان دهپكهنه 'فارسيي دهري...'

بهه نزيكانه، ههه لهه روژاندها

كهسيك له ناساييشهوه ديت

لهگهل خويدا بو تهوقيخانهكهي 'بهگرام' م دهبا

به تومهتي خوكوژي به وشهگهلي 'فارسيي دهري'

دهفتهر چهه شيعرهكانم لي دهسههن

دهلئين تياياندا

نووسيومه: بهلخ

نووسيومه: شيراز

نووسيومه: مهولانا

نووسيومه: شهمس

دهلئين خهريكم خوكوژي دهكهه

به پشتونيكي بوميريزكراو به وشه

به بومي قافيه و رهديف

به توخمگهليكه له شيعره و چيروك

دهلئين دوور نييه به لورييهكه شيعرهوه

خوم به ناوجهرگهه وهزارهتي فهههنگدا نهتهقينمهوه

دهي ليگهري نازيزم

بمبوره كه له تو غافل و

غهزهلي عاشقانهت بو نانوسم

شيعره و گورانيم بيرچوهتهوه

دهم خويناوويه

كوا به دهه خويناوويهه باسي عشق دهكري

بيستومه كهشتييهكه له كهناهكاني ئوستوراليا

تيكوپيك شكاهه و غهرق بووه..

*

ناريز مهكم
باسي نيشتمان مهكه
نيشتماني چيي،
مشك نيشتمانهكهي نيمهي كرؤژتووه
دلنيات دهكهم،
چهند خر كه بهر ديك بكه سه تلنيكي تهنهكهوه و
رايوه شينه،
دهبته نيفغانستان
چيدي نهم درهخته پيرؤزه كهلكي هيچي نيبه
مورانه كلوري كردووه!

*

پهراويزي وهرگير:

- فارسي دهری: فارسي نوئ، فارسي روژهلایتي يان فارسي نيفغاني، شيوه زاريكي زوباني فارسييه، كه له نيفغانستان پيي دهپهقري و ناوي يهكيكه له دوو زوبانه فهرميبهكهي نيفغانستان، كه نيوانش 'پشتو' و 'دهری' ن.
- بهگرام: شاريكي ديزينه له ويلايهتي 'پهروان' ي نيفغانستان و زينداني 'بهگرام' ي لنيه.
- بهدهخشان: ويلايهتيكه له سي و چوار ويلايهتهكهي نيفغانستان.
- ليسه: به شيوه زاري دهری واته قوتابخانهي ناوهندي.
- دهبيستان: به زوباني فارسي واته قوتابخانهي ناوهندي.
- دهشتي بهرچي: بهشي خورئاوای شاري كابل، به هوئ كوچ و كورهوه يهكله دواي يهكهكاني خلكي نيفغانستهوه نيو ناوچهيه بووته يهكيكه له هرهقه ره بالخرين ناوچهكاني كابل كه زياتر له مليونيك كهسي لي نيشتهجين.
- بهلخ: شاريكي بچووك له ويلايهتي بهلخ له نيفغانستان كه ۲۲ كيلومتر له شاري 'مهزار شريف' ي پايتهختي ويلايهتهكهوه دوره، بهلخ زيدي له دايكبووني مهولانا جهلاله ديني رومييه و دهسگوتري روفاتي نيمامي عهلي دواي سهديهك له به خاكسپاردني، به نهيني له نهجهفهوه هينراوه و لهوي به خاك سپندراره.
- كوي توللاب: ناوچهيهكي پهراويز و ههژار نشيني شاري مهشههد.